

Antwoordnota

bij concept startersbeleid

Provincie Flevoland

Augustus 2003

1. Inleiding

In deze antwoordnota wordt ingegaan op de reacties die naar aanleiding van het ontwerp startersbeleid (EZ/03.030277/A) zijn ingediend en wordt aangegeven op welke wijze met de reacties is omgegaan.

In april jl. is de nota na rijp te zijn verklaard voor inspraak toegezonden aan een veertigtal organisaties in Flevoland, voorzien van een uitnodiging om binnen 2 weken schriftelijk of per e-mail te reageren. Binnen deze termijn heeft dit geleid tot een tweetal reacties, te weten van de Christelijk Agrarische Hogeschool/Flevoland Business School (CAH/FBS) en de gemeente Lelystad. Tevens is de nota ter kennisname gezonden aan de commissie ELPOO en voor bespreking aan de SEOR

Het beperkte aantal reacties heeft de portefeuillehouder Economische Zaken doen besluiten de stakeholders in het startersbeleid nogmaals uit te nodigen te geven te reageren op de conceptnota.

Deze tweede ronde van inspraak heeft, na enkele herinneringmails, geleid tot vier inhoudelijke reacties. Het betreft reacties van het Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA), Da's pas ondernemen, De Aanjager en de gemeente Dronten.

Daarnaast heeft de Kamer van Koophandel voor Flevoland officieus gereageerd. Ook deze officiële reactie is in de antwoordnota meegenomen. Van Mentor Touch is na de gevraagde termijn (30 juli 2003) nog een reactie binnengekomen, waarvan tevens de belangrijkste punten zijn opgenomen.

Bij de behandeling van de reacties is de volgende werkwijze gehanteerd. Eerst wordt telkens een korte samenvatting gegeven van de bedenking, vraag of opmerking. Daarna volgt een inhoudelijke reactie van de kant van de provincie. Indien dit leidt tot tekstuele aanpassing van de nota wordt dit vervolgens aangegeven. Hierbij is de volgende indeling gehanteerd: 1) reacties gemeenten, maatschappelijke organisaties en private partijen; 2) Advies van de SEOR.

2. Ingediende bedenkingen, vragen en opmerkingen

2.1 De gemeente Lelystad, 28 april 2003.

1. De gemeente Lelystad is van mening dat de nota zich teveel richt op de verbetering van de startersbegeleiding in de prestartfase. Hierdoor is er naar verhouding te weinig aandacht is voor de poststartfase.

Reactie

Met de gemeente Lelystad wordt gedeeld dat ook activiteiten in de poststartfase van groot belang zijn om het aantal geslaagde starters te vergroten. Door de complementering/ verdere professionalisering van het startersnetwerk in de prestartfase, wordt de weg naar hulp in de poststartfase voor de starter ook vergemakkelijkt. De voorliggende nota biedt voldoende ruimte voor het opnemen van specifieke projecten gericht op de poststartfase. Met dit punt wordt rekening gehouden in het op te stellen uitvoeringsprogramma. Ter onderschrijving van dit punt zal expliciet in de tekst worden opgenomen dat in het uitvoeringsprogramma een gelijkmatige aandacht dient te bestaan voor projecten gericht op de prestartfase en de poststartfase.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt op bladzijde 31 onder paragraaf 6.1 een derde alinea toe te voegen aan de Inleiding. Deze luidt: 'In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's, die worden gemaakt op basis van het vastgestelde beleid zoals verwoord in het startersbeleid, wordt een evenwicht nagestreefd tussen projecten gericht op de prestartfase en de poststartfase.'

2. De gemeente Lelystad stelt dat het in Flevoland ontbreekt aan inzicht in het slagingspercentage van starters en de analyse van de oorzaken die hier aan ten grondslag liggen. In de nota zou meer aandacht moeten komen voor het verbeteren van het slagingspercentage (in de poststartfase).

Reactie

Op basis van landelijke gegevens wordt in de nota een globaal inzicht gegeven in het slagingspercentage van starters en de analyse van de oorzaken die hier aan ten grondslag liggen. In hoeverre de situatie in Flevoland voor starters afwijkt ten aanzien van Nederlandse cijfers is deels te halen uit vergelijkingen tussen gegevens voor de verschillende Kamer van Koophandel districten. In de nota is de opzet van een meet- en monitoringssysteem van starters voorzien. Hiermee kunnen de door de gemeente Lelystad gesuggereerde gegevens boven water worden gehaald. Het verrichten van een nulmeting gezamenlijk met de implementatie van een regionaal meet- en monitoringssysteem voor starters biedt belangrijke data voor verdere beleidssturing op het terrein van starters.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt op bladzijde 35, paragraaf 6.2 aan de eerste alinea onder het kopje meet- en monitoringssysteem starters de volgende zin toe te voegen: 'Het meet- en monitoringssysteem voor starters dient tevens inzicht te geven in het slagingspercentage van starters en de oorzaken die hier aan ten grondslag liggen. '

3. De gemeente Lelystad stelt dat de nota minder aandacht geeft aan de “drijfveer” van de verschillende starters. Vooral voor starters uit achterstandsgroepen zou een alternatief moeten worden geboden op de arbeidsmarkt.

Reactie

Het aspect drijfveer speelt geen rol in het al of niet gaan begeleiden van de doelgroep. Hoogstens heeft het effect op de slagingskans. Het is aan de professionele begeleider om de drijfveer van de starter of groep starters te achterhalen en te gebruiken om de starter/groep op de juiste wijze te begeleiden.

Gedeeld wordt de opvatting van de gemeente Lelystad dat er verschillende slagingskansen zijn, echter een lage slagingskans wil niet zeggen dat dan aan het starten van een onderneming niet moet worden meegewerkt. Er zal meer moeite moeten worden gedaan om de (potentiële) starter te begeleiden en zelf te laten inzien of er al of niet daadwerkelijk gestart wordt. Een traject zoals wordt geboden bij het Startersservicecentrum (SCC) in Almere kan dit inzicht bij de starter verschaffen. In het provinciale arbeidsmarktbeleid zal aandacht worden gegeven aan het verbeteren van de positie van achterstandsgroepen op de arbeidsmarkt.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

2.2 De gemeente Dronten, 16 juli 2003

4. De gemeente Dronten is voorstander om starters goed te faciliteren op het gebied van informatievoorziening. In het voorbereidingstraject wordt dit al goed gedaan in samenwerking met het startersloket van de Kamer van Koophandel Flevoland. Voorgesteld wordt om een traject op te zetten voor de poststartfase met advisering op juridisch, administratief en fiscaal gebied door het inschakelen van senioradviseurs (rol van commissarissen) die tegen een gereduceerd tarief jonge bedrijven ter zijde staan met raad en eventueel daad. Van dit soort aanspreekpunten zouden er een paar in de provincie moeten komen, die gefinancierd kunnen worden met Europese middelen, zodat de drempel qua tariefstelling zo laag mogelijk kan zijn.

Reactie

De opvatting van de gemeente Dronten sluit aan bij de verwoorde gedachte in de nota op blz. 33 onder de kop commissarissen.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

5. De gemeente Dronten mist in de nota de aansluiting op de uitkomsten van de brainstormsessie van november 2002. Daardoor blijft de nota wat vaag en is het beleid weinig concreet.

Reactie

De resultaten van de discussie in de brainstormsessie van november 2002 leverde een drietal speerpunten op, te weten: coaching, spiegels en netwerken/ervaringen. Deze speerpunten zijn terug te vinden in de nota. Het opbouwen van en afstemmen binnen het netwerk van startersadviseurs is er op gericht goede eenduidige advisering te geven aan starters, waarbij de coaching verder geprofessionaliseerd wordt, starters in de prestartfase geen al te harde spiegel wordt voorgehouden en netwerken ten behoeve van starters worden gevormd. De nota is een beleidsstuk op grond waarvan jaarlijkse uitvoeringsprogramma's worden opgesteld met concrete projecten.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de tekst.

6. De gemeente Dronten kan zich vinden in haar inspanningen zoals deze in de nota worden weergegeven, echter vindt één aspect niet goed beschreven n.l. binnen het beleid betreffende het bedrijf aan huis beleid. Hierbij heeft een beperkte verruiming plaatsgevonden.

Reactie

Voor starters zijn dergelijke mogelijkheden nodig om te kunnen starten en te onderzoeken in de praktijk of het initiatief levensvatbaar blijkt, zonder dat er veel extra kosten worden gemaakt. De opmerking om in de betreffende zin in paragraaf 4.4.3 (blz. 21) het woordje beperkt toe te voegen zal worden overgenomen.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt op blz. 21, in paragraaf 4.3.3. de laatste zin te wijzigen in: 'Hierin krijgen startende ondernemers beperkt ruimere mogelijkheden om (tijdelijk) thuis met het bedrijf te beginnen, dan op grond van het bestemmingsplan mogelijk lijkt.'

2.3 De Christelijk Agrarische Hogeschool (CAH) / Flevoland Business School (FBS), 10 april 2003.

7. De CAH/FBS ondersteunt het initiatief van de provincie en merkt op dat zij in het opleidingstraject voor starters willen participeren en investeren. De CAH/FBS merkt op, als het gaat om ondersteunen en begeleiden van starters, graag wat meer afstemming te zien tussen de verschillende organisaties.

Reactie

Het meer afstemmen tussen de verschillende organisaties is één van de kernpunten uit de nota en zal verder vorm krijgen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's. De opmerking zal tevens in de tekst van de nota worden vastgelegd.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt op blz. 35, volgend op de eerste regel de volgende zin toe te voegen: 'Het netwerk moet zorgdragen voor een goede afstemming tussen organisaties in de ondersteuning en begeleiding van starters.'

8. De CAH/FBS is van mening dat geformuleerde beleidsacties voor starters binnen het regionale innovatie en technologiebeleid (zoals verwoord in het regionale Innovatie- en technologieplan (RITP)) gekoppeld moeten worden aan een verplichte training gericht op de ondernemer als persoon.

Reactie

Het vervallen van de verplichting vanaf 1996 om voor veel bedrijfssectoren een diploma ondernemersvaardigheden te bezitten heeft geleid tot een aanwijsbare verhoging van het aantal starters, vooral in allochtone kringen. Het opnieuw verplicht koppelen in Flevoland leidt tot een afname van het aantal starters, omdat een ondernemersvaardigheidsdiploma voor een belangrijke groep, waaronder veel allochtonen, vanwege taalbarrières niet haalbaar is. Het verplicht koppelen van opleiding aan het starten van een eigen bedrijf moet daarom worden afgeraden. Het stimuleren ervan is, vanwege de verbeterde slaagkans, toe te juichen en is een onderdeel van voorgestane startersbeleid.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de tekst.

9. De CAH/FBS merkt nog op dat ondernemerscompetenties vaak via groepsprocessen extra geactiveerd kunnen worden.

Reactie

Dit is een interessante suggestie, die voor een deel in voorgestelde activiteiten in de nota is verwerkt. Bij scholing, cursussen en training is een groepsgewijze aanpak te prefereren. Bij een behandeling van concrete gevallen is een individuele op maat gesneden benadering gewenst. De suggestie wordt meegenomen in het uitvoeringsprogramma en zal in de tekst van de nota worden toegevoegd.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om op blz. 33 van de nota, onder de kop Onderwijs en ondernemerschap in het midden van de tweede alinea de volgende zin in te voegen: 'Groepsgerichte benaderingen zijn te prefereren bij de behandeling van generieke aspecten van het ondernemerschap.'

2.4 B.V. De Aanjager, 12 juni 2003.

10. B.V. De Aanjager stelt dat zij haar eigen rol in het veld van intermediaire organisaties niet echt terug kan vinden in de nota. Veel van de door de provincie geschetste knelpunten rond starters komen overeen met de waarnemingen die B.V. De Aanjager de afgelopen maanden op dit terrein heeft gedaan. Met name de in paragraaf 4.8 van de nota weergegeven conclusies onderschrijft B.V. De Aanjager dan ook zonder meer.

Reactie

Het feit dat B.V. De Aanjager door de provincie nog geen specifieke rol is toegedicht in het veld van intermediaire organisaties heeft te maken met de discussie die op dit moment loopt over de rol die B.V. De Aanjager als regionale ontwikkelingsmaatschappij in de toekomst moet gaan spelen. Tot op heden heeft B.V. De Aanjager zich overigens ook niet geprofileerd in een concrete uitvoerende rol ten behoeve van starters. Als uitvoerder van het provinciale beleid op het terrein van starters is er in de sfeer van het uitvoeringsprogramma een rol voor B.V. De Aanjager denkbaar in het opzetten en implementeren van projecten ten behoeve van starters. Bij de startershuisvesting is reeds een rol voorzien voor De Aanjager (blz. 34). Ook bijvoorbeeld bij de concretisering van het netwerk van startersadviseurs kan De Aanjager een rol vervullen.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om op blz. 35 in de tweede alinea in de tweede regel de volgende zin in te voegen: 'Ook De Aanjager kan in de uitvoering een rol vervullen.'

11. B.V. De Aanjager heeft samen met de Kamer van Koophandel Flevoland en Syntens Flevoland een op de uitvoering gerichte nota opgesteld om verdere versnippering van startersactiviteiten tegen te gaan en zo te komen tot een meer gecoördineerde aanpak. B.V. De Aanjager constateert dat de in hun nota voorgenomen aanpak prima aansluit bij de in hoofdstuk 6 geschetste insteek van het provinciale startersbeleid.

Reactie

De nota "Startersnetwerk Flevoland" van de Kamer van Koophandel Flevoland, Syntens en B.V. De Aanjager en de provinciale nota zijn onafhankelijk van elkaar in dezelfde tijd geschreven. De provincie deelt de constatering van B.V. De Aanjager dat de voorgestelde activiteiten in de nota "Startersnetwerk Flevoland" prima aansluiten op de provinciale startersnota. De nota "Startersnetwerk Flevoland" kan worden gezien als

een soort uitvoeringsprogramma voor een belangrijk gedeelte van de provinciale startersnota, namelijk het afstemmen van het startersnetwerk en het professionaliseren ervan.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota, doch onderschrijft deze juist.

12. B.V. De Aanjager kan zich niet vinden in de passage op bladzijde 34 waarin gesteld wordt dat "het stimuleren van starters door ze te subsidiëren niet gezien moet worden als een primaire taak van de overheid, maar van banken, venture capitalists, informal investors, etc. Integendeel, stelt De Aanjager, zeker in de huidige economische situatie (met terugtrekkende banken, informal investors etc) ziet B.V. De Aanjager zelfs in toenemende mate een rol weggelegd voor de overheid. B.V. De Aanjager denkt daarbij aan het opzetten van bijvoorbeeld een "seed capital fonds" en aan (subsidie)regelingen op het terrein van huisvesting (huursubsidie voor starters), PR en marketing.

Reactie

De provincie Flevoland ziet, gegeven de beperkte financiële middelen, het individueel subsidiëren van starters middels een seed capital fonds niet als haar primaire taak. De provincie ziet voor zichzelf veel meer een rol weggelegd in het opbouwen van structuren voor (doel)groepen van starters en het promoten van ondernemerschap in het algemeen, door middel van de inzet van meer generiek werkende producten, zoals voorlichtingsbijeenkomsten, het verder ontwikkelen van een heldere voorlichtings- en adviesstructuur (1-loket). Met betrekking tot het ondersteunen van bedrijfsverzamelgebouwen voor starters wordt de opvatting van De Aanjager gedeeld, mits die ondersteuning een generiek karakter heeft, dat wil zeggen ten goede komt aan alle starters in het betreffende startersverzamelgebouw.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om op blz. 34 onder het kopje huisvesting, 2^e alinea de voorlaatste zin te wijzigen in: 'De provincie treedt hierbij op als initiator en facilitator en/of als beperkt medefinancier voor de onrendabele top of anderzijds generieke zaken, mits de middelen daartoe beschikbaar zijn.'

13. B.V. De Aanjager constateert in toenemende mate dat projecten binnen het MKB, toerisme & recreatie en de agribusiness geen doorgang kunnen vinden wegens gebrek aan cofinanciering van de kant van de (semi-) overheid. In deze context doet zij een dringend beroep op de provincie Flevoland om de door de Provincie vrijgemaakte middelen voor cofinanciering van het EPD Flevoland 2000-2006 zoveel mogelijk in te zetten ten behoeve van projecten in deze sectoren.

Reactie

Het signaal en het belang van genoemde sectoren voor de Flevolandse economie wordt onderkend. In het kader van de mid-term evaluatie van het Europese programma, zoals verwoord in het EPD, zal expliciet worden gekeken naar de cofinanciering(sratio's). Ook zal in het kader van de mid-term evaluatie worden gekeken naar de wenselijkheid en mogelijkheden van een verschuiving van de cofinanciering voor EFRO projecten naar ESF projecten, en aan het schuiven van middelen binnen en tussen de verschillende maatregelen om zo onderuitputting te voorkomen. De provincie is overigens van mening dat zij vooral een (bescheiden) medefinancier moet zijn en slechts bij zeer hoge uitzondering de hoofdfinancier.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

2.5 Het Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA), 19 juni 2003.

14. Het RPA is van mening dat niet teveel nadruk moet worden gelegd op huisvesting. Startende ondernemers zijn heel inventief in het vinden ervan. Bovendien zijn gemeenschappelijke voorzieningen, zoals het OCF, een knellend harnas. Ook de 'ontmoetingen bij de koffieautomaat' werken volgens het RPA nauwelijks.

Reactie

Starters zijn inderdaad inventief in het vinden van een bedrijfsruimte. Vaak begint het bedrijf vanuit de eigen woning om zo de kosten te drukken. Echter bij uitbreiding of in sectoren zoals de detailhandel, horeca en industrie is een voeren van een onderneming vanuit de eigen woning lastig of zelfs onmogelijk door beperkingen in bestemmingsplannen en de woningwet. Het oprekken van de grenzen hierin en het creëren van mogelijkheden voor woon/werk-units kan voor een deel van de starters soelaas bieden. Daarnaast is in de optiek van de provincie nog wel degelijk behoefte aan startersverzamelgebouwen, met een relatief lage huur en flexibele huurcontracten. De door het RPA ervaren situatie in het OCF is daarvoor niet een algemene maatstaf. Het daadwerkelijk stimuleren van startersverzamelgebouwen vergt veel cofinanciering die, gelet op de beschikbare middelen, vooral bij investeerders, gemeenten en het Europese Programma vandaan moeten komen.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

15. Het RPA ziet graag nog meer nadruk op diversiteit. De indruk bestaat (die overigens niet hard kan worden gemaakt) dat bij banken, bedrijfskringen, KvK's etc. de medewerkers nog steeds wit, jong en man zijn, terwijl starters steeds meer verschillende achtergronden krijgen.

Reactie

Deze indruk van het RPA is door de provincie niet te onderbouwen. De verruiming enkele jaren geleden van de Vestigingwet Bedrijven heeft weliswaar geleid tot een structurele toename van het aantal etnische starters. De incorporatie van deze groepen in de bestaande ondernemersnetwerken lijkt thans volop gaande. Voor starters met een etnische achtergrond is het vaak moeilijker om een eigen bedrijf te beginnen. Middels een doelgroepenbeleid, zoals verwoord in het startersbeleid, tracht de provincie deze groepen speciale aandacht te geven teneinde knelpunten en daarmee achterstanden weg te nemen. Het vergroten van de diversiteit van starters is echter geen doel op zich. Het bieden van betere kansen is dat wel.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

16. Het RPA stelt voor om een plek te creëren om voortdurend te communiceren met de startende ondernemers zelf. Met een klankbordgroep, het bezoeken van jonge bedrijven en het opzetten van een communicatieplan kan dit misschien worden vormgegeven.

Reactie

Dit is een waardevolle suggestie die meegenomen zal worden in het uitvoeringsprogramma. Een virtuele chatbox (community) voor starters in Flevoland lijkt hiervoor een juist instrument. Een koppeling met het vraaggestuurde virtuele startersloket levert een additionele dienstverlening met toegevoegde waarde op. Bij de opzet en de bekendmaking ziet de provincie een initiërende en stimulerende rol voor zichzelf weggelegd. Bij de uitvoering kan ook De Aanjager worden ingezet.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om op blz. 35 onder de kop virtueel loket aan het einde van de eerste alinea de volgende zin toe te voegen: 'Aan het virtuele loket kan tevens een starters chatbox (community) worden gekoppeld, waarbij interactief vragen en informatie kunnen worden uitgewisseld tussen starters onderling en met intermediairs/adviseurs.'

2.6 Da's pas ondernemen, 24 juni 2003.

17. Da's pas ondernemen vindt het jammer dat de ervaringen uit het Flevoland Starterstraject I (FST) niet verwerkt zijn in de nota. Hierin is veel statistisch materiaal en kennis verkregen.

Reactie

De nota is niet bedoeld als evaluatie van het FST. Daarom is hiervan geen verdere melding gemaakt. De beleidsnota geeft de ruimte om bijvoorbeeld een nieuw, aan de tijd aangepast, FST te starten. De ervaringen bij betrokkene kunnen waardevol zijn bij het opzetten van een vervolg op het FST. De suggestie de ervaringen in het FST I te gebruiken wordt meegenomen in het op te stellen uitvoeringsprogramma.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt op bladzijde 33 aan de 3^e alinea de volgende zin toe te voegen: 'Wanneer behoefte blijkt te bestaan aan een FST II dan zullen de opgedane kennis en ervaringen bij het FST I in de opzet van het nieuwe programma worden betrokken.'

18. Flevoland bezit een enorme expertise voor wat betreft het monitoren en begeleiden van starters. Elk jaar of om de twee jaar zijn er onderzoeken verricht naar ervaringen en groeicijfers. Het beleidsplan gaat hier volledig aan voorbij.

Reactie

In het hoofdstuk Statistische analyse is, zij het in bescheiden mate, van deze regionale informatie gebruik gemaakt. De enorme informatie en expertise aanwezig in Flevoland wordt nog te weinig verspreid in het startersnetwerk van stakeholders. Daardoor blijft deze kennis teveel beperkt binnen een te kleine groep. Het beleid is er op gericht om het startersnetwerk en de startersadviseurs verder te professionaliseren. Het delen van dergelijke relevante informatie is daarvan een belangrijk onderdeel. Het onderwerp dient aan bod te komen bij de vorming van het startersnetwerk.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om op blz. 35 aan de 1^e alinea de volgende zin toe te voegen: 'Tevens moeten belangrijke statistische informatie en ervaringen met projecten binnen het startersnetwerk worden uitgewisseld.'

19. D'as pas ondernemen is van mening dat het aantal starters veel lager is dan het kwart van de gesuggereerde 5300 potentiële starters per jaar in Flevoland. Veel starters vertonen namelijk nauwelijks economische activiteit en hebben zich om diverse redenen alleen maar ingeschreven bij de KvK. Het

beleid gaat er vanuit dat met een imagocampagne het aantal starters wordt verhoogd. Ervaringen met het Flevoland Starterstraject hebben geleerd dat je starters moet prikkelen om het eens uit te zoeken of zijn/haar idee haalbaar is of dat hij geschikt is voor het ondernemerschap. De starter moet begeleid het afwegingsproces doorlopen.

Reactie

Het landelijk ervaringscijfer toegepast op de beroepsbevolking van Flevoland leert dat er ongeveer 5300 mensen elk jaar overwegen zelfstandige te worden. Gegeven het aantal starters in Flevoland van een kleine 1400 komt dit neer op komen ca. 25% dat zich daadwerkelijk inschrijft bij de KvK en bij de belastingdienst. Een deel hiervan zal inderdaad weinig economische activiteit vertonen. Er is alleen geen reden aan te nemen dat Flevoland in dat opzicht slechter scoort dan landelijk.

Het voeren van een imagocampagne voor het starten van een eigen bedrijf is er juist op gericht om meer mensen een afweging te laten maken om al of niet zelfstandig ondernemer te worden. Het afwegingsproces faciliteren is hierin inderdaad een belangrijk middel die de starter kan helpen. Binnen het bestaande en verder uit te bouwen startersnetwerk moeten deze nieuwe prestarters dan ook hun weg vinden, om de afweging goed te kunnen maken.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om ter verduidelijking op blz. 32 onder het kopje imagocampagne aan het einde van de eerste alinea de volgende zin toe te voegen: 'Daarbij is het de bedoeling dat meer mensen een (begeleid) afwegingsproces doorlopen om een onderbouwde keuze voor of tegen het zelfstandige ondernemerschap te maken.'

20. Da's pas ondernemen is van mening dat je als provincie niet de wens moet hebben, om degene die het niet in zich hebben hebben, een onderneming te laten starten. Hierop moet het beleid worden gemaakt.

Reactie

Het beleid is er op niet op gericht om starters, die het niet in zich hebben te laten starten. Het beleid is er op gericht dat de starter goed wordt begeleid om zelf de afweging te kunnen maken al of niet een eigen bedrijf te beginnen. Daarbij dient te allen tijde respect te bestaan voor de starter en zijn idee. Conclusies betreffende de niet haalbaarheid dienen door de starter zelf te worden getrokken.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om ter verduidelijking op blz. 35 onder het kopje startersnetwerk aan het einde van de eerste alinea de volgende zin toe te voegen: 'De attitude van het startersnetwerk moet gericht blijven/worden op het helpen van de starter in het kunnen maken van een eigen afweging omtrent de haalbaarheid van zijn plannen.'

21. Het initiatief van het ROC Flevopoort, Emelwerda College en het Zuyderzee College om te starten met een digitale leeromgeving "Da's pas ondernemen" wordt nergens genoemd in het rapport. "Da's pas ondernemen" heeft ten opzichte van miniondernemingen de meerwaarde dat veel meer leerlingen in aanraking worden gebracht met ondernemerschap.

Reactie

Ten tijde van het schrijven van de startersnota was het initiatief Da's pas ondernemen nog niet bekend bij de provincie. Het concept van Da's pas ondernemen dat op 7 maart 2003 aan (een deel van) de stakeholders uiteen is gezet is een zeer concrete uitwerking van het beleidsthema "bewustwording, kennis en vaardigheden" (Paragraaf 6.2) binnen het kader van onderwijs en ondernemerschap. De meerwaarde ten opzichte van miniondernemingen is er in de breedte door het grotere aantal leerlingen dat kan worden bereikt. Het concept miniondernemingen gaat meer de diepte van het ondernemerschap in.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt op blz. 33, onder de kop onderwijs en ondernemerschap de volgende zin toe te voegen: '*Een ander voorbeeld is het project Da's pas ondernemen dat voorziet in een digitale leeromgeving voor leerlingen en een initiatief is van het ROC Flevopoort, Emerwelda College en het Zuyderzee College.*'

22. Het rapport geeft aan dat onderwijs, scholing en ondernemerschap van essentieel belang is voor onze economische ontwikkeling. Echter het rapport gaat er vanuit dat de middelen van het startersbeleid uit het EPD gaan komen. Recentelijk hebben wij kunnen constateren dat het EPD geen mogelijkheden biedt voor de doelgroep leerlingen middelbaar beroepsonderwijs. Wilt u geloofwaardig overkomen dan zult u of speerpunt 2 uit uw beleidsplan moeten halen of hiervoor middelen moeten vrijmaken .

Reactie

De constatering dat in het EPD geen middelen beschikbaar zijn voor een initiatief als "Da's pas ondernemen" is juist. De oorzaak hiervan is gelegen in de doelgroep die jonger is dan 16 jaar. Wanneer er geen modus kan worden gevonden om Europese gelden in te zetten moet in samenwerking met de partners in een dergelijk project zoals de scholen, gemeenten en bedrijfskringen gekeken worden naar alternatieve mogelijkheden van financiering. Weliswaar heeft de provincie nog geen geormerkte middelen voor het

geven van uitvoering aan het startersbeleid. Binnen het arbeidsmarktbeleid is provinciaal € 61.000,-- beschikbaar voor 2003. Bij de vaststelling van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's zullen de benodigde middelen worden gevraagd om de daarin vast te stellen projecten mee te kunnen implementeren.

Aanpassing nota

Voorgesteld wordt om op blz. 33 onder de kop onderwijs en ondernemerschap aan het einde van de 2^e alinea de volgende zin toe te voegen: 'Bij de vaststelling van jaarlijkse uitvoeringsprogramma's zullen de benodigde middelen worden gevraagd om de daarin vast te stellen projecten mee te kunnen implementeren.'

2.7 De Kamer van Koophandel (KvK), 16 juli 2003.

23. In een conceptreactie geeft de KvK aan dat het laten toenemen van het aantal starters geen expliciet doel is van de KvK, wel het verhogen van de kwaliteit van starters

Reactie

De provincie is van mening dat voor een evenwichtige ontwikkeling van de Flevolandse economie en economische structuur (voor iedere Flevolander een baan, bij voorkeur binnen de provinciegrenzen, maar in ieder geval binnen een redelijke reisafstand) een toename van de werkgelegenheid en bedrijvigheid noodzakelijk is. De provincie hoopt de KvK bij dit streven aan haar zijde te vinden.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

2.8 Mentor Touch, 30 juli 2003:

24. In de concretisering van het beleid wordt de door Mentor Touch noodzakelijk geachte publiekprivate samenwerking gemist. Er wordt niet aangegeven wat de provincie van plan is met de signalen/behoefte uit het veld c.q. de incorporatie van al dan niet bestaande commerciële initiatieven. Alleen het startersadviseursnetwerk wordt genoemd. Mentor Touch vreest dat het –zonder benoeming van concrete acties of samenwerkingsdoelstellingen -het zoveelste overleg- c.q. uitwisselingsorgaan wordt in Flevoland.

Reactie

Met bestaande commerciële initiatieven is inderdaad niet expliciet rekening gehouden. Als initiatieven commercieel kunnen draaien en de startende ondernemer ten dienste zijn ze van toegevoegde waarde. Commerciële initiatieven worden wel als onderdeel gezien van het startersadviseursnetwerk, waarbinnen informatie moet worden uitgewisseld en werkwijzen op elkaar moeten worden afgestemd in het belang van een goede advisering/begeleiding van de starter. Signalen en behoeften uit het veld worden beoordeeld op hun merites en getoetst aan vastgesteld beleid. Op grond waarvan ondersteuning kan plaatsvinden. Voor de vorming van een startersadviseursnetwerk zullen in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's diverse concrete activiteiten worden uitgevoerd. Publiekprivate samenwerking kan hiervan een resultante zijn maar is geen doel op zich.

Conclusie:

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

25. Op bladzijde 12, paragraaf 2.5: Belangrijke knelpunten zijn ook: het (schrijven van een) ondernemingsplan en bij prestarters het gebrek aan informatievoorziening door overheden en instanties.

Reactie

De geplaatste opmerking wijst op een omissie in de nota. Deze opmerking wordt meegenomen in de tekst.

Aanpassing nota

Op blz. 12 in paragraaf 2.5 onder de 3 knelpunten voor doorstarters wordt een zin voorafgaand aan de tekst toegevoegd en de tweede zin als volgt gewijzigd: 'Bij prestarters wordt ook nog het schrijven van een ondernemingsplan en het gebrek aan informatievoorziening door overheden en instanties als een knelpunt ervaren. Ook speelt voor een behoorlijke groep starters het gebrek aan netwerken en ondernemersvaardigheden een belangrijke rol.'

26. Toevoegen SGL-contractonderwijs op blz. 12.

Reactie

Deze aanvulling wordt verwerkt in de tekst.

Aanpassing nota

De laatste zin van de 1^e alinea op blz. 12 onder paragraaf 2.5 wordt gewijzigd in: 'Daarnaast worden op enkele scholen relevante opleidingen gegeven voor starters, zoals de opleiding praktijkdiploma MKB-ondernemer aan de Scholengemeenschap Lelystad (SGL) en modules bedrijfskunde aan het Instituut voor Information Engineering (IIE).'

27. Op blz. 34 wordt bij infrastructuur gemist het verbeteren van de informatievoorziening door overheden en instanties. Het doel van de portal www.starteninfevland.nl is dit te verbeteren.

Reactie

Onder paragraaf 6.2 onder het derde beleidsthema infrastructuur en voorzieningen wordt in de 1^e alinea op blz. 34 aangegeven dat het creëren van een virtueel loket voor starters hieronder kan worden gevat. Later op blz. 35 wordt dit onder het kopje “virtueel loket” uitgewerkt. De tekst kan op dit punt verder worden verduidelijkt met de gemaakte opmerking.

Aanpassing nota

Aan de eerste alinea van het kopje “virtueel loket” (Par. 6.2, blz. 35) wordt de zin toegevoegd: ‘Gemeenten en instanties kunnen via het opzetten van een virtueel startersloket hun informatievoorziening aan de doelgroep verbeteren.’

28. Mentor Touch vindt de nota teveel toegeschreven naar de KvK. De ervaring met Syntens en het Flevolands Starters Traject (FST) heeft geleerd dat de moederorganisatie van een dergelijke instelling haar beleid dusdanig kan wijzigen dat een project doodbloedt.

Reactie

De nota is niet specifiek toegeschreven naar de KvK. De KvK is echter, als het gaat om eerstelijns hulp, wel de belangrijkste instantie voor starters. De bestuurlijke structuur en aansturing van de KvK is veel meer gedecentraliseerd dan bij Syntens, zodat een ervaring als met het FST, waarbij Syntens zich heeft teruggetrokken, onwaarschijnlijk moet worden geacht.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

29. Mentor Touch is van mening dat de nota erg is toegeschreven naar huidige projectvoorstellen en huidige samenwerkingsverbanden die door de nota als het ware gelegitimeerd worden. Krijgen oude projecten als het FST nog een vervolg. Wat wordt gedaan met dat materiaal?

Reactie

Met bestaande projectvoorstellen is rekening gehouden in die zin dat is gekeken in hoeverre deze van nut kunnen zijn voor de ondersteuning van het beleid. Dat wil overigens niet zeggen dat deze projecten ook allemaal zullen worden gestimuleerd door de provincie. In het op te stellen uitvoeringsprogramma wordt, gegeven de beschikbare middelen, menskracht en draagvlak, een afweging gemaakt welke projecten het eerst moeten worden uitgevoerd.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

30. Mentor Touch heeft bedenkingen bij termen als “breed draagvlak” bij de subsidiecriteria. Het is juist de taak van de overheid om partijen aan elkaar te koppelen en hierin de rol van intermediair c.q. adviseur te vervullen. Deze taak uitbesteden aan de KvK is niet wenselijk en de dood in de pot voor andere commerciële initiatieven.

Reactie

De suggestie dat deze taak wordt uitbesteed aan de KvK is onjuist. De provincie beslist welke middelen zij voor projecten wenst in te zetten, hetzij binnen de eigen provinciale begroting, hetzij als cofinanciering bij EPD middelen. De KvK heeft een wettelijke taak op het terrein van startersvoorlichting, waardoor het van belang is dat deze instantie de regie heeft met betrekking tot dit onderwerp. Een breed draagvlak is daarbij noodzakelijk.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

31. Op blz. 35 staat onder het kopje virtueel loket in de tweede alinea dat de KvK voor het opzetten van een virtueel startersloket de trekker moet zijn. Waarom is dat zo en waarom wordt het startersportal nergens vermeld?

Reactie

De KvK is gelet op haar wettelijke taken aangaande startersvoorlichting de partij die de regie moet voeren om vorm te geven aan een provinciebreed werkend startersloket. Het is daarbij geen conditio sine qua non dat de KvK hier ook uitvoering aan geeft. Net in opstart zijnde initiatieven als het portal www.starteninfevland.nl kunnen, onder regie van de KvK, wellicht uitgroeien tot de provinciebrede standaard.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

3 Advies SEOR

32. De SEOR heeft de nota besproken in haar vergadering van 24 april 2003 en is van mening dat de provincie wel een rol moet hebben en dat wordt ingestemd met de beleidslijn. In de SEOR is door afzonderlijke leden nog opgemerkt dat bedrijfsverzamelgebouwen belangrijk zijn en dat de provincie vooral een stimulerende rol moet hebben en niet “overdreven aardig” moet zijn voor starters.

Reactie

De reactie van de SEOR is duidelijk instemmend met de lijn van de nota. Het belang van het insteken op bedrijfshuisvesting voor (door)starters wordt onderschreven. Feit is wel dat het primaat van deze zaken veelal bij gemeenten liggen. De provincie kan hier in specifieke gevallen in participeren. Het mee opzetten van bedrijfshuisvesting vergt echter veel financiële middelen. In het uitvoeringsprogramma zal deze taak mee afgewogen moeten worden tegenover andere projecten, bijvoorbeeld gericht op de informatievoorziening aan starters.

Conclusie

Het voorgaande leidt niet tot aanpassing van de nota.

Bijlagen:

- 1) Reacties stakeholder
- 2) Verslag vergadering SEOR (gedeelte Startersbeleid)